

מרי בריסקו בולדווין מייסדת בית הספר לבנים ביפו

מרי בריסקו בולדווין הקימה בשנת 1870, את בית הספר לבנים של הכנסייה הפרוטסטנטית ביפו.¹ היא נולדה ב-20 במאי 1811, בעיירה בלגרוב בוירג'יניה, לד"ר קורנליוס ורעייתו נלי, שהייתה אחייניתו של ג'ימס מדיסון, נשיאה הרביעי של ארה"ב. המשפחה הייתה מכובדת ומבוססת, והיו להם שבעה בנים ובנות. מרי, השנייה בילדים, הייתה ילדה אינטליגנטית, בעלת אופי חזק ומחשבות מעמיקות. היא הרבתה בקריאת ספרות יפה וכתבי הקודש. המשפחה הייתה מקורבת לבישוף וויליאם מיד מוירג'יניה, והייתה מרבה לבקר בביתו. שיחותיה של מרי עם הבישוף, קרבו אותה אל הדת, והעמיקו בה את הרצון לשרת את הכנסייה.

ד"ר בולדווין נפטר בשנת 1829, ושנתיים לאחר מכן נפטרה רעייתו. בחודשי מחלת האם, סעדו אותה מרי ואחותה אלינור. המשפחה נותרה עם שבעה יתומים, והילדים עברו להתגורר בבית סבתם. במלאות למרי עשרים, היא עברה להתגורר בעיירה סטרנטון, ולאחר מכן עבדה

¹ המאמר מתבסס על הספר 'Mission Life in Greece & Palestine' הוצאת Cassel, Petter, Galpin 1882.

זמן קצר כמורה בריצ'מונד, וחיפשה חיים בעלי משמעות דתית. חברה שסירבה להצעת וועד המיסיון האמריקאי, לשמש כעוזרת למיסיונרית גב' היל באתונה, המליצה על מרי בפני הוועד. היא התקבלה לשמש כמיסיונרית, ובקיץ 1835 הגיעה לאתונה. במשך שלושים וחמש שנים, פעלה מרי בולדווין ביוון וכתרים, והקימה מוסדות חינוך של הכנסייה. ב-1 ביוני 1869, לאחר סיום עבודתה בקרב הפליטים היוונים בכרתים, היא הגיעה לשרת ביפו.

מרי התגוררה ביפו בבית אחותה הגב' אן היי, שבנה ג'ון שרת כקונסול האמריקאי ביפו. במשך תקופה קצרה, היא סייעה לג'ין וולקר ארנוט, בבית הספר לבנות שניהלה ביפו. לדבריה, קול אלוהי ציווה עליה להקים בית ספר גם לבנים.

ב-9 במאי 1870, היא פתחה בית ספר לבנים בעזרתו של מורה פרוטסטנטי מקומי. שנים עשרה תלמידים התחילו ללמוד, ולאחר כחודשים, השתתפו כבר ארבעים ילדים בלימודים. בית הספר שכן מצפון לחומת יפו, על דרך שכם, כעשר דקות הליכה משער העיר. הוא הוקם בתוך פרדס תפוזים ורימונים, שהוקף בחומה וחסר. נוצרים מקומיים, ותיירים, סייעו למרי במימון עבודתה. בית הספר הכיל 12 חדרים, בשני מבנים, שביניהם היה חדר תפילה קטן. הוא נבנה מחומרי בניה שהובאו מרחבי העולם - הלבנים הובאו מקיסריה, לוחות העץ מאיטליה, הרעפים ממרסיי, והארובה ממדינת מין. הקירות כוסו במפות, עשרת הדברות, וקטעי תפילה באנגלית וערבית. השולחנות והכיסאות הוכנו בידי נגר טמפלרי מיפו.

בהוראה ובבחינת התלמידים, נעזרה מרי בסלים אבו נדיר וחדד מוראד, ערבים פרוטסטנטים מיפו, חניכי בית ספרו של הבישוף גובאט בירושלים. הילדים בגילאי 6-13, למדו קרוא וכתוב בערבית, כתבי הקודש, חשבון, גיאוגרפיה ושירת מזמורים בערבית ואנגלית. בחינות נערכו פעמיים בשנה, באמצע הקיץ ולפני חג המולד.

זמן קצר לאחר תחילת פעילות בית הספר, נאלצה מרי לנסוע לארה"ב בכדי לאסוף תרומות לפעילותה. היא לא קבלה כל סיוע מן הכנסייה, זולת חמישים לירות אנגליות ששולמו לה כמשכורת שנתית. היא נדדה בין כנסיות אלכסנדריה, ריצ'מונד ובולטימור, והצליחה לגייס

מאות דולרים. בצאתה מכנסייה בניו יורק, החליקה ושברה את ירכה. השבר לא נרפא כראוי, והיא נותרה צולעת עד סוף חייה. בשהותה בניו יורק לצרכי החלמה, היא פנתה שוב בבקשת סיוע מהכנסייה, והפעם נענתה. היא קבלה אלפיים דולרים, והבטחה לסייע לה באופן שוטף. ב-11 בדצמבר 1873 היא חזרה ליפו כשהיא מסתייעת בקביים. היא המשיכה בפעילותה החינוכית, ובית הספר התרחב לכדי מאה תלמידים.

בקיץ 1877 חלתה מרי בשפעת שהסתבכה. היא נפטרה ב-20 ביוני, לאחר ארבעים ושתיים שנות עבודה, ונקברה בבית הקברות הפרוטסטנטי ביפו. שנתיים לאחר מותה, הוצבה על קברה מצבת שיש שהובאה מיוון על ידי ידידיה, והיא ניצבת שם עד היום. את ניהול בית הספר המשיכה אחותה גב' אן היי, בעזרת בת דודתם מיס ג'קלין דוידסון, שהגיעה מארה"ב. בית הספר נקרא לאחר מותה 'בית הספר ע"ש מרי בולדווין', והוא פעל ככל הנראה, עד סוף המאה ה-19, כשהוקם בית ספר חדש בשכונת עג'מי, על ידי ה-C.M.S.²

² בית הספר הוקם מול הבית המוכר כבית החולים הסקוטי ברחוב יפת.

מצבת מרי בולדווין ואחיינה. שמו של אחיינה ג'ון חרוט בפאה ניצבת